

3. Карп'юк О. Англійська мова (10-й рік навчання) : підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Рівень стандарту. Тернопіль : «Видавництво Астон», 2018. 256 с.
4. Сотникова С. І. Німецька мова (10-й рік навчання, рівень стандарту) : підруч. для 10 кл. закл. загальн. середн. освіт. Харків : Вид-во «Ранок», 2018. 208 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-278-7-37>

ВИХОВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ ЯК СКЛАДОВОЇ ОСОБИСТОСТІ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВИТИ

Нісаноглу Н. Г.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри романо-германської філології
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне, Україна*

Сучасне суспільство передбачає глобальне співіснування спільнот, які відрізняються за етнічним походженням, соціальним статусом, релігійною приналежністю. Мирна та гармонійна взаємодія представників співтовариств є можливою за умови подолання етнокультурних стереотипів, усвідомлення розбіжностей та встановлення толерантних відносин.

Толерантність визначається як «доброзичливе або принаймні стримане ставлення до індивідуальних відмінностей (релігійних, етнічних, культурних, цивілізаційних)» [6, с. 642]. Толерантність виявляється на рівні міжособистісної комунікативної взаємодії та базується на дотриманні принципів комунікативного кодексу, внутрішній культурі людини [1].

Запорукою створення толерантного суспільства є передусім прищеплення толерантності молодому поколінню. Згідно з Декларацією принципів толерантності, виховання має бути спрямовано на поліпшення взаєморозуміння, посилення солідарності не лише між окремими громадянами, а й етнічними, соціальними, релігійними спільнотами [4]. Для оптимізації розвитку толерантної

молоді педагогам слід розв'язувати такі основні завдання освітньо-виховного процесу як допомога у становленні культурної ідентифікації особистості, формування толерантної свідомості, запобігання соціальному відторгненню та порушенню прав людини [3]. Але повноцінне виховання молоді особистості, зокрема, толерантної поведінки також передбачає і залучення батьків, які мають забезпечувати створення толерантного середовища в сім'ї.

Необхідно підкреслити, що ефективність виховання у дусі толерантності залежить від наявності у самого педагога комунікативної толерантності як особистісної якості, що визначається «повагою й визнанням рівності студентів ..., відмовою від домінування, врахуванням індивідуально-психологічних особливостей студентів у процесі спілкування та створенням умов для їх реалізації» [5, с. 83]. Таким чином, комунікативна толерантність стає маркером професійної компетентності викладача нарівні з іншими важливими кваліфікаційними характеристиками.

Виховна робота, орієнтована на формування толерантності у здобувачів вищої освіти, включає різноманітні форми діяльності: прес-конференції, дебати, рольові ігри, конкурси малюнків і плакатів, «уроки взаєморозуміння» тощо. Крім формування моральних якостей та розвитку етичної поведінки, завданням зазначених форм роботи є допомога студентам «зрозуміти й відчутти межі толерантної поведінки, знайти критерії, що визначають її допустимість» [2, с. 58], що вказує на складність і багатогранність цього поняття та високий рівень відповідальності педагога за якість виховання толерантної поведінки молоді.

Враховуючи орієнтування освіти на гуманітаризацію з фокусуванням уваги на стрижневих людських цінностях, проблема виховання толерантності вбачається провідною у формуванні молоді людини як особистості, зокрема, здобувача вищої освіти. Виховання толерантності передбачає низку заходів як цілеспрямовану систему впливу, у якій задіяні як педагоги, так і батьки. Толерантна поведінка кожного громадянина є передумовою функціонування цивілізаційного суспільства, у якому нормою є розмаїття світу та його відмінності.

Література:

1. Бацевич Ф. Лінгвокультурні аспекти комунікативної толерантності. *Соціогуманітарні проблеми людини*. № 5. 2010. С. 108–119.

2. Безкоровайна О. В. Виховання толерантності як важливий фактор реалізації особистісного самоствердження в ранньому юнацькому віці. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. № 34. 2007. С. 53–58.
3. Грива О. А. Толерантність освіти як передумова толерантного суспільства. *Мультиверсум : Філософський альманах*. Київ, 2007. № 66. С. 3–11.
4. Декларація принципів толерантності. URL: <https://don.kyivcity.gov.ua/files/2014/2/10/Deklaracija-tolerantnosti.pdf> (дата звернення: 01.11.2022)
5. Скок А. Г. Комунікативна толерантність викладача вищого навчального закладу. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. № 34. 2007. С. 79–84.
6. Філософський енциклопедичний словник / гол. ред. В. І. Шинкарук. Київ : Абрис, 2002. 742 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-278-7-38>

КРИТЕРІЇ, ПОКАЗНИКИ ТА РІВНІ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Овдійчук В. А.

*аспірантка кафедри початкової та дошкільної освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'ячука»
м. Рівне, Україна*

Для побудови ефективної моделі розвитку критичного мислення майбутніх учителів інформатики у процесі фахової підготовки важливим є вимірювання прогресу такого розвитку, з'ясування динаміки змін у рівнях компонентів критичного мислення досліджуваної категорії майбутніх учителів загальної середньої освіти. Педагогічна діагностика має на меті вивчення за допомогою науково обґрунтованого інструментарію результативності процесу підготовки бакалаврів на підставі змін в рівнях розвитку критичного мислення.